

RESPOND

Посилення інтервенцій у сфері протидії ВІЛ в Україні

Даніель Дерроу де Мора

RESPOND

Improving HIV/AIDS Services
among Most-at-Risk Populations
в Україні

- Визначення терміну «інтервенція»
- Роз'яснення, чому міжнародні інтервенції пропонувалися для Проекту RESPOND
- Опис того, як обиралися інтервенції з урахуванням українського контексту
- Короткий виклад процесу адаптації
- Огляд засвоєних уроків

У чому суть та особливість цих “інтервенцій”?

1. Базуються на доказових даних та теоретично обґрунтовані
2. Стратегічна поєднання елементів
3. Стандартизовані та чітко описані

RESPOND

fhi360

Ефективність інтервенцій

- Продемонстрували свій внесок у досягнення конкретних вимірюваних результатів серед окремих груп клієнтів, про що свідчать дослідження
- Базуються на поведінковій теорії
- Джерело: Програма розповсюдження ефективних поведінкових інтервенцій Центрів контролю та профілактики захворювань США (CDC)
  - Спакетовані інтервенції довели свою ефективність у поведінковому та біологічному сенсі при оцінці результатів, отриманих у групі порівняння

Поєднання правильних інгредієнтів

Стратегічна комбінація компонентів, які найімовірніше призведуть до досягнення бажаної зміни/дії

Індивідуальне
мотиваційне
консультування

Ведення
випадку

Програма
обміну
шприців

Інформаційно-
роз'яснювальна
робота у форматі
«рівний рівному»

Групи
підтримки

Громадські
заходи,
тестування

Інтервенції стандартизовані та спакетовані

- Протоколи та інструменти (включно із тренінгами та технічною допомогою) дозволяють забезпечити послідовність* та якість послуг
- Усі матеріали в одному пакеті/посібнику
  - Посібник із впровадження, протокол проведення сесій, посібник із фасилітації, роздаткові матеріали для клієнтів, демонстраційні матеріали, форми моніторингу та оцінки тощо

* Повинні впроваджуватися гідно з посібником, щоб досягти одних і тих самих очікуваних результатів

RESPOND

fhi360

Що нами було зроблено?

1. Огляд існуючих інтервенцій
  - виявлені можливості для зміцнення та для впровадження міжнародних інтервенцій
2. Адаптовано та здійснено пілотування 4 міжнародних інтервенцій
3. Структуровано 3 локальні інтервенції
4. Розроблено 2 локальні інтервенції
5. Складено реєстр інтервенцій у сфері протидії ВІЛ та послуг, що надаються в Україні

Реєстр інтервенцій

- Здійснено перегляд поточних інтервенцій, котрі впроваджуються в Україні для оцінки рівня доказовості
  - Реєстр, що містить інформацію про інтервенції, котрі існують в Україні
  - Визначено рівень доказовості (достовірності доказів)
  - Здійснено категоризацію інтервенцій відповідно до типу доказових даних
  - Визначено прогалини та можливості

Реєстр інтервенцій (продовження)

- 116 інтервенцій розглянуто з огляду на застосовні критерії
  - ідентифіковано цільову групу
  - визначено ключові елементи
  - очікувані результати
  - теорія
- 24 інтервенції із 131 очікуваним результатом відібрано для перегляду рівня доказовості
  - Найбільш розповсюджені результати: покриття послугами, поліпшення рівня знань та ставлення і позитивні поведінкові зміни

Результати

- Більше половини зі 131 очікуваного результату характеризувалися недостатністю доказів
  - відсутність оцінки, невизначені результати (на основі яких важко зробити висновки) чи незадовільні результати
- Більше доказових даних для інтервенцій, націлених на поведінкові особливості та попередження інфікування
- Багато із переглянутих заходів місцевого рівня були скоріше послугами, ніж “інтервенціями”
  - брак процедур, ключових елементів тощо

Реєстр інтервенцій

Визначить, які інтервенції наразі здійснюються в Україні, які вони здійснюються і які існують докази для кожної інтервенції (Реєстр інтервенцій)

Міжнародні докази

Наука
впровадження

Національні
докази

Розширення
масштабів

Немає доказів

Отримати докази

Альтернативні інтервенції
зі схожими очікуваними
результатами

Відбір міжнародних інтервенцій

1. Переглянута інформація про інтервенції на основі поведінкових змін ключових груп, складності, контексту, існуючих подібних інтервенцій
2. Проведено консультації із місцевими експертами та зацікавленими сторонами
3. Визначено 4 інтервенції, що характеризуються найвищим потенціалом

Переможцями у номінації стають....

- *Street Smart*, програма з розвитку навичок для молоді, що належать до груп ризику
- *Project Start*, програма зниження ризику інфікування ВІЛ/ІПСШ, що складається із шести індивідуальних сесій, для людей, що звільняються з місць позбавлення волі
- *MPowerment*, програма попередження ВІЛ для чоловіків, що мають секс з чоловіками
- *Seven Steps* («Сім кроків»), програма індивідуалізованого консультування та кейс менеджменту для популяризації тестування на ВІЛ, отримання послуг у сфері охорони здоров'я для людей, котрі вживають ін'єкційні наркотики

Поведінкове втручання

Street Smart

- Інтервенція групового рівня з розвитку навичок
- Для бездоглядних дітей та молоді у перехідному віці (11 - 18 років)
- Сприяє безпечнішій сексуальній поведінці та зниженню рівня споживання наркотичних речовин
- Покращення комунікативних навичок молоді, виховання наполегливості та вміння долати труднощі через виконання вправ із вирішення проблемних ситуацій, вміння ідентифікувати тригери, скорочення ризикованої поведінки

Поведінкове втручання

Project Start

- Індивідуальні консультації
- Для людей, котрі звільняються з місць позбавлення волі
- Зниження ризику передачі ВІЛ та сприяння безпечнішому переходу до життя після звільнення з місць позбавлення волі
- Шість сесій, проведення яких розпочинається за 60 днів до звільнення і завершується 3 місяці після звільнення
- Розвиток навичок із постановки цілей, вирішення проблемних ситуацій, прийняття рішень

Поведінкове втручання Mpowerment

- Програма розвитку профілактики для малих груп
- Чоловіки, які мають секс із чоловіками, для чоловіків у віці 18 – 29 років
- Зниження ризику передачі ВІЛ та розширення можливостей ЧСЧ отримати доступ до послуг із підтримки та догляду
- Групові сесії, аутріч заходи формального та неформального характеру, переадресація до закладів, що надають послуги, тестування

Поведінкове втручання

Seven Steps

- Сім індивідуальних мотиваційних сесій, що проводяться протягом 3 – 6 місяців
- Люди, які вживають ін'єкційні наркотики
- Зниження ризику передачі ВІЛ та сприяння прихильності до тестування на ВІЛ, залучення до послуг в галузі охорони здоров'я
- Залучення клієнтів на рівні громади
- Комбінація індивідуальних сесій з консультування та кейс менеджмент з посиленою переадресацією

RESPOND

fhi360

Як зрозуміти, чи працюють ці інтервенції в Україні?

- Імплементативні дослідження задля розуміння досягнутих очікуваних результатів
- Незалежна група дослідників слідувала за впровадженням інтервенцій задля відстеження досягнення кожного окремого очікуваного результату

Поведінкове втручання Street Smart

Ефективність інтервенції проявлялася у:

- покращенні обізнаності щодо ВІЛ
- покращенні охоплення програмами з профілактики
- підвищенні рівня тестування на ВІЛ
- безпечнішій сексуальній поведінці
- вищій вірогідності позитивного ставлення до використання презервативів

Досягнуті результати для підлітків, які вживають ін'єкційні наркотики, оцінити не вдалося.

RESPOND

fhi360

Поведінкове втручання

Project Start

Ефективність інтервенції проявлялася у:

- підвищенні рівня тестування на ВІЛ
- покращенні обізнаності щодо ВІЛ
- зниженні рівня ризикованої щодо ВІЛ поведінки серед чоловіків, які повернулися із місць позбавлення волі

RESPOND

fhi360

Поведінкове втручання

Mpowerment

- Ефективність інтервенції проявлялася у:
  - зниженні рівня ризикованої щодо ВІЛ статевої поведінки серед молодих геїв та бісексуалів, особливо скороченні частотності незахищеного анального сексу із випадковими партнерами
- Група контролю значною мірою відрізнялися від групи інтервенції, що унеможливило порівняння.
- У групі контролю не було зареєстровано значних змін, за виключенням покращення рівня обізнаності щодо тестування на ВІЛ та сайтів розповсюдження презервативів.

Поведінкове втручання

Seven Steps

- Ефективність інтервенції проявлялася у:
  - покращенні обізнаності щодо ВІЛ
  - підвищенні тестування на ВІЛ, туберкульоз та гепатит С
  - безпечній ін'єкційній поведінці
  - відмові від ін'єкційного введення наркотиків
  - позитивних змінах у емоційному стані
  - започаткуванні / розбудові стосунків із оточенням (соціальним середовищем)
- Ефективність інтервенції не було виявлено у :
  - більш активному залученні до послуг з тестування на ІПСШ
  - зниженні частоти вживання наркотиків
  - безпечнішій статевій поведінці (використання презервативу під час кожного статевого контакту)

Компендіум ефективних поведінкових інтервенцій

- Меню чи перелік доказових даних щодо ефективності інтервенцій
- Включено інтервенції, розроблені в Україні, а також ті, котрі було адаптовано з міжнародних джерел
- Надано детальний опис інтервенції та докази щодо її ефективності
- Живий документ, документ на вебресурсі та на паперовому носії; періодично оновлюється на основі нових досліджень
- Базується на Компендіумі ефективних поведінкових інтервенцій Центрів контролю та профілактики захворювань США

www.cdc.gov/hiv/prevention/research/compendium/

RESPOND

fhi360

Який досвід ми отримали?

- Нові ідеї спочатку часто сприймаються зі скептицизмом
- Усе, що ми робимо, завжди можна посилити даними та досвідом інших
- Структуровані інтервенції є зміною у ставленні та практиці, а не просто новим набором матеріалів
  - Позитивний вплив на структурування локальних інтервенцій
- Досвід є двонаправленим
  - Багатьма здобутими уроками Україна можна поділитися із рештою світу

Засвоєні уроки

- Загалом високий рівень дотримання інтервенцій партнерами з їх реалізації
- Ефективність більшості інтервенцій у досягненні конкретних очікуваних результатів
- Потреба у зміцненні навичок з консультування чи перегляді персоналу
- Неочікувані з огляду на місцевий контекст виклики:
  - Підлітки з групи ризику вже не належать до пріоритетних груп ризику в Україні
  - Масова амністія в'язнів у 2014 році
  - НУО залучають одних і тих самих пацієнтів

Рекомендації

- Критично важливим є активне залучення НУО і навіть надавачів клінічних послуг до адаптації та впровадження інтервенцій
- АБО потрібно зміцнити потенціал кадрів / навички НУО АБО спростити інтервенції.
- Впровадити критерії відбору (та слідувати їм)
- Слід і надалі адаптувати інтервенцію до мінливого місцевого контексту (постійний моніторинг)
- Важливо пропонувати як поведінкові, так і структурні інтервенції
- Зважити на фактор сталості: затвердження структурованих інтервенцій у якості рутинних послуг незалежно від наявності підтримки від донорів (що відбуватиметься після завершення підтримки проектом RESPOND?)

